
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מהגרים והגירה בצרפת - 54640

תאריך עדכון אחרון 03-09-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תכנית בלימודי אירופה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): יובל טל

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: yuval.tal@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בעת המודרנית צרפת הפכה למדינת הגירה. במאה ה-19 התיישבו מיליוני מהגרי עבודה או פליטים אירופאים מספרד, איטליה, בלגיה, והאימפריה הרוסית ברחבי צרפת. במאה העשרים הגיעו לצרפת מיליוני מהגרים אסיאתיים ואפריקאים מרחבי האימפריה הקולוניאלית הצרפתית. גלי הגירה אדירים אלה הביאו ליצירתה של מדינות הגירה צרפתית ייחודית כמו גם לאתגרי הגירה ייחודיים. בקורס זה נבחן כיצד התמודדה המדינה והחברה הצרפתית עם תופעת ההגירה ועם קהילות המהגרים השונות, אלה קבוצות מהגרים בחרו ממשלות צרפת לשלב בחברה הצרפתית ואיזה לא, וכיצד פעלו המהגרים עצמם על מנת לעמוד על זכויותיהם הפוליטיות והחברתיות בצרפת. לאורך הקורס נדון בסוגיות כמו: הגירה וחוק האזרחות הצרפתי, מהגרים והגירה במרחבים קולוניאליים, יחסי מהגרים יהודים ומוסלמים, הגירה ופוליטיקה מעמדית, גזענות ואסלאמופוביה, ורב-תרבותיות.

מטרות הקורס:

בסיום הקורס, התלמידים ירכשו הבנה רחבה של הסוגיות המרכזיות והקטגוריות האנליטיות המרכזיות בהיסטוריה, בהיסטוריוגרפיה, ובתיאוריה של הגירה בצרפת. בנוסף, התלמידים ירכשו או ישפרו מיומנויות מתודולוגיות הנוגעות למחקר על הגירה ומהגרים ויחשפו לדיונים המרכזיים היום בשדה המחקר ההיסטורי על מהגרים והגירה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיום הקורס, התלמידים ירכשו הבנה רחבה של הסוגיות המרכזיות והקטגוריות האנליטיות המרכזיות בהיסטוריה, בהיסטוריוגרפיה, ובתיאוריה של הגירה בצרפת. בנוסף, התלמידים ירכשו או ישפרו מיומנויות מתודולוגיות הנוגעות למחקר על הגירה ומהגרים ויחשפו לדיונים המרכזיים היום בשדה המחקר ההיסטורי על מהגרים והגירה.

דרישות נוכחות (%):

100

שיטת ההוראה בקורס: דיונים בכיתה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מבוא

2. צרפת: מדינת הגירה

Gérard Noiriel. *The French Melting Pot: Immigration, Citizenship, and National Identity*. Trans. Geoffroy De Laforcade. Minneapolis, 1996, Chapter 1.

3. הגירה ואסימילציה רפובליקנית

-
- Rogers Brubaker, *Citizenship and Nationhood in France and Germany*. Cambridge, 1992, 85-113.
4. מדיניות ההגירה הרפובליקנית בקולוניות
- Yuval Tal, "The "Latin" Melting Pot: Ethnorepublican Thinking and Immigrant Assimilation in and through Colonial Algeria," *French Historical Studies* 44:1 (2021): 85-118.
5. מהגרים אירופים וצפון אפריקאים בין המלחמות
- Mary Dewhurst Lewis. "The Strangeness of Foreigners: Policing Migration and Nation in Interwar Marseille," *French Politics, Culture & Society* 20:3 (2002), 65-96.
6. מדיניות ההגירה של משטר וישי
- Patrick Weil, *How to be French*. Trans. Catherine Porter. Durham, 2008, 87-124.
7. יהודים ומוסלמים צפון אפריקאים בצרפת לאחר הדה-קולוניזציה
- Ethan B. Katz. *The Burdens of Brotherhood: Jews and Muslims from North Africa to France*. Cambridge, 2015.
8. מהגרים אפריקאים וקריביים בצרפת לאחר הדה-קולוניזציה
- Félix F. Germain. *Decolonizing the Republic: African and Caribbean Migrants in Postwar Paris, 1946-1974*. East Lansing, 2016, 57-76.
9. הגירה ופוליטיקה מעמדית אחרי 1968
- Burleigh Hendrickson. *Decolonizing 1968: Transnational Student Activism in Tunis, Paris, and Dakar*. Ithaca, 2022, 136-56.
10. סגירת הגבולות
- Rogers Brubaker, *Citizenship and Nationhood in France and Germany*. Cambridge, 1992, 138-164.
11. פרשות החיג'אב
- John Bowen. *Why the French don't Like Headscarves: Islam, the State, and Public Space*. Princeton, 2007, 65-97.
12. הקרנת הסרט *murs les Entre* (2008)

---

13. צרפת כמדינה מולטי-אתנית

Christopher Thompson, "From Black-Blanc-Beur to Black-Black-Black?: "L'Affaire des Quotas" and the Shattered "Image of 1998," *French Politics, Culture & Society* 33:1 (2015), 101-121.

חומר חובה לקריאה:
1. מבוא

2. צרפת: מדינת הגירה

Gérard Noiriel. *The French Melting Pot: Immigration, Citizenship, and National Identity*. Trans. Geoffroy De Laforcade. Minneapolis, 1996, Chapter 1.

3. הגירה ואסימילציה רפובליקנית

Rogers Brubaker, *Citizenship and Nationhood in France and Germany*. Cambridge, 1992, 85-113.

4. מדיניות ההגירה הרפובליקנית בקולוניות

Yuval Tal, "The "Latin" Melting Pot: Ethnorepublican Thinking and Immigrant Assimilation in and through Colonial Algeria," *French Historical Studies* 44:1 (2021): 85-118.

5. מהגרים אירופים וצפון אפריקאים בין המלחמות

Mary Dewhurst Lewis. "The Strangeness of Foreigners: Policing Migration and Nation in Interwar Marseille," *French Politics, Culture & Society* 20:3 (2002), 65-96.

6. מדיניות ההגירה של משטר וישי

Patrick Weil, *How to be French*. Trans. Catherine Porter. Durham, 2008, 87-124.

7. יהודים ומוסלמים צפון אפריקאים בצרפת לאחר הדה-קולוניזציה

Ethan B. Katz. *The Burdens of Brotherhood: Jews and Muslims from North Africa to France*. Cambridge, 2015.

8. מהגרים אפריקאים וקריביים בצרפת לאחר הדה-קולוניזציה

Félix F. Germain. *Decolonizing the Republic: African and Caribbean Migrants in*

Postwar Paris, 1946-1974. East Lansing, 2016, 57-76.

9. הגירה ופוליטיקה מעמדית אחרי 1968

Burleigh Hendrickson. Decolonizing 1968: Transnational Student Activism in Tunis, Paris, and Dakar. Ithaca, 2022, 136-56.

10. סגירת הגבולות

Rogers Brubaker, Citizenship and Nationhood in France and Germany. Cambridge, 1992, 138-164.

11. פרשות החיג'אב

John Bowen. Why the French don't Like Headscarves: Islam, the State, and Public Space. Princeton, 2007, 65-97.

12. הקרנת הסרט *murs les Entre* (2008)

13. צרפת כמדינה מולטי-אתנית

Christopher Thompson, "From Black-Blanc-Beur to Black-Black-Black?: "L'Affaire des Quotas" and the Shattered "Image of 1998," French Politics, Culture & Society 33:1 (2015), 101-121.

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 80 %
השתתפות פעילה / עבודת צוות 20 %

מידע נוסף / הערות: